

מבט לאיראן

20 בספטמבר 2018 – 7 באוקטובר, 2018

עורך: ד"ר רז צימט

במוקד אירועי השבוע

- ◀ **בתגובה לפיגוע, שהתרחש ב-22 בספטמבר 2018 במצעד הצבאי באהואז שבמחוז ח'וזסתאן בדרום-מערב איראן, שיגרו משמרות המהפכה בליל ה-1 באוקטובר 2018 שישה טילים בליסטיים לעבר אזור אלבוכמאל שבדרום-מזרח סוריה. בתקיפה נעשה שימוש גם בכלי טיס בלתי מאוישים תוקפים. רמטכ"ל צבא איראן הצהיר, כי מתקפת הטילים היא שלב הנקמה הראשון נגד מבצעי הפיגוע באהואז וכי התגובה האיראנית מעידה על כך, שביטחונה הלאומי של איראן הוא "קו אדום". את מתקפת הטילים בסוריה ניתן לראות כמימוש האיום, שהשמיעו בכירים איראנים לנקום על הפיגוע באהואז, בו נהרגו לפחות 25 בני אדם. זאת, למרות שבימים הראשונים שלאחר הפיגוע הטילו שלטונות איראן את האחריות לפיגוע על בדלנים ערבים ולא על דאעש. לצד הרצון בנקמה, התגובה האיראנית נועדה גם להעברת מסר מרתיע לארה"ב, סעודיה וישראל על רקע הלחץ הגובר כנגדה מצד הממשל האמריקאי ובעלי בריתו באזור. ההנהגה האיראנית מבקשת לבטא את נכונותה להגיב על כל פגיעה אפשרית בביטחונה הלאומי ואף לעשות שימוש ביכולות הטילים המתקדמות שברשותה במקרה של עימות צבאי עתידי.**
- ◀ **המשך המגעים בין איראן ורוסיה בנוגע לסוריה:** מזכיר המועצה העליונה לביטחון לאומי של איראן, עלי שמח'אני, נפגש בטהראן עם מזכיר מועצת הביטחון הרוסית, ניקולאי פטרושב, ודן עמו בהתפתחויות בסוריה ובשיתוף הפעולה הביטחוני בין שתי המדינות. התייעצויות סביב המצב בסוריה התקיימו גם בין שרי החוץ של רוסיה, תורכיה ואיראן בשולי עצרת האו"ם בניו-יורק.
- ◀ **איראן מגבירה את מאמציה להרחיב את השפעתה הכלכלית בסוריה בתום מלחמת האזרחים:** משלחת כלכלית איראנית ביקרה בדמשק ונפגשה עם ראש ממשלת סוריה כדי לקדם השקעות איראניות בסוריה, 14 חברות איראניות גדולות מתחומי הבינוי, האנרגיה והתקשורת השתתפו בתערוכה בינלאומית לשיקום סוריה בדמשק ושר החשמל הסורי ביקר בטהראן וחתם עם עמיתו האיראני על הסכם לשיתוף פעולה בתחום החשמל הכולל הקמת תחנת כוח על-ידי איראן בלאטקיה בהספק של 540 מגה וואט.
- ◀ **בעיראק רשמה לעצמה איראן הישג בעימות עם ארה"ב סביב המגעים להקמת ממשלה חדשה בבגדאד, לאחר שמלאכת הרכבת הממשלה הוטלה רשמית על סגן הנשיא לשעבר, עאדל עבד אלמהדי. בתוך כך פרסם אתר חדשות עיראקי, כי מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, קאסם סלימאני, הזהיר לאחרונה את ארה"ב לבל תנסה לפגוע במיליציות השיעיות בעיראק.**

◀ **איראן בירכה על בחירתו של זיאד נח'אלה כמזכ"ל החדש של תנועת הג'האד האסלאמי בפלסטין.** יועצו לעניינים בינלאומיים של יו"ר המג'לס הצהיר, כי תמיכת איראן ב"התנגדות הפלסטינית" תימשך עד ל"שחרור ירושלים".

המעורבות האיראנית בסוריה

◀ משמרות המהפכה שיגרו בליל ה-1 באוקטובר 2018 מספר טילים בליסטיים לעבר אזור אלבוכמאל שבדרום-מזרח סוריה בתגובה לפיגוע, שהתרחש ב-22 בספטמבר 2018 במצעד הצבאי באהואז שבדרום-מערב איראן, בו נהרגו לפחות 25 בני-אדם. על-פי דיווחים איראנים, שישה טילים שוגרו מאזור כרמאנשאה שבמערב איראן לטווח 570 ק"מ, חלפו בשמי עיראק ופגעו במפקדה של "קבוצת חמושות" באזור מזרח הפרת. שיגור הטילים לווה גם בתקיפה באמצעות שבעה כלי טיס בלתי מאוישים. בתקיפה נהרגו ונפצעו, לטענת איראן, מספר רב של טרוריסטים הקשורים למתקפת הטרור באהואז, וכן נפגעו תשתיות ומחסני תחמושת, ששימשו אותם. מפקד זרוע האוויר והחלל של משמרות המהפכה, אמיר עלי חאג'זאדה (Amir Ali Hajizadeh), אמר, כי כוח קדס של משמרות המהפכה הוא שסיפק את המודיעין לתקיפה וכי לא היה ניתן להשתמש בכלי טיס בלתי מאוישים לאיסוף מודיעין, מכיוון שהאזור שהותקף נמצא תחת פיקוח אמריקאי. הוא ציין, כי ארבעים פעילי דאעש נהרגו בתקיפה, בהם גם מפקדה העיראקי של גזרת מוצל בארגון, וכי כל יעדי התקיפה הושמדו (פארס, 2 באוקטובר 2018).

◀ מרכז המעקב הסורי לזכויות אדם דיווח (2 באוקטובר 2018), כי שיגור הטילים כוון לאזור העיירה הג'ין, שבשליטת דאעש בסמוך לגבול סוריה-עיראק, וכי בתקיפה האיראנית נהרגו שמונה פעילי דאעש ו/או בני משפחותיהם. מושל מחוז כרמאנשאה הכחיש דיווחים בתקשורת לפיהם אחד הטילים, ששוגרו לעבר סוריה, נחת בשטח המחוז. סוכנות הידיעות האיראנית פארס דיווחה, כי הטילים ששוגרו הם מדגם ד'ו-אלפקאר (Zolfaghar) לטווח 750 ק"מ וקיאם (Qiam) לטווח 800 ק"מ. על אחד הטילים נכתב: "מוות לאמריקה, מוות לישראל, מוות לבית סעוד (פארס, 1 באוקטובר 2018).

מתקפת הטילים למזרח סוריה (תסנים, 1 באוקטובר 2018)

◀ דובר משרד החוץ האיראני, בהראם קאסמי (Bahram Qasemi), שיבח את מתקפת הטילים, שביצעו משמרות המהפכה, ואמר, כי היא מוכיחה את נחישותה של איראן להילחם בטרור (תסנים, 1 באוקטובר 2018). ראש המטה הכללי של הכוחות המזוינים האיראנים, מחמד באקרי (Mohammad Baqeri), אמר, כי מתקפת הטילים היא שלב הנקמה הראשון נגד מבצעי הפיגוע באהואז וכי יהיו שלבים נוספים. הוא ציין, כי התגובה האיראנית מעידה על כך שביטחונה הלאומי של איראן הוא "קו אדום" בעיני מנהיג איראן וכוחותיה המזוינים וכי על אויבי איראן לדעת, שלא יוכלו לסכן את ביטחונה. לדברי באקרי, כלי הטיס הבלתי מאוישים, בהם נעשה שימוש במהלך התקיפה, חצו מספר מדינות בדרכן ליעד (תסנים, 1 באוקטובר 2018).

תוצאות התקיפה בהג'ין כפי שפורסמו על-ידי משמרות המהפכה (תסנים, 2 באוקטובר 2018)

◀ זוהי הפעם השנייה, שבה משגרים משמרות המהפכה טילים ממערב איראן לעבר יעדים בסוריה. ב-18 ביוני 2017 שיגרו משמרות המהפכה שישה טילי קרקע-קרקע מסוג ד'ו אלפקאר משני בסיסים בכרמאנשאה ובכורדיסטאן שבמערב איראן לעבר יעדי דאעש באזור דיר א-זור שבמזרח סוריה בתגובה לפיגועים, שביצע הארגון בבניין המג'לס ובקבר ח'מיני ב-7 ביוני, 2017. כמו כן שיגרה איראן ב-8 בספטמבר 2018 טילים לעבר מטה המפלגה הדמוקרטית של כורדיסטאן האיראנית (PDKI) בצפון עיראק.

◀ מזכיר המועצה העליונה לביטחון לאומי של איראן, עלי שמח'אני (Ali Shamkhani), נפגש בסוף ספטמבר 2018 בטהראן עם מזכיר מועצת הביטחון הרוסית, ניקולאי פטרושב, ודן עמו בהתפתחויות באזור, ובמיוחד בסוריה, ובשיתוף הפעולה הביטחוני בין שתי המדינות. שמח'אני הזהיר את ישראל מפני תגובה חריפה, שתגרום לה להצטער, אם תמשיך לפעול נגד הכוחות הנלחמים בטרור בסוריה (פארס, 27 בספטמבר 2018).

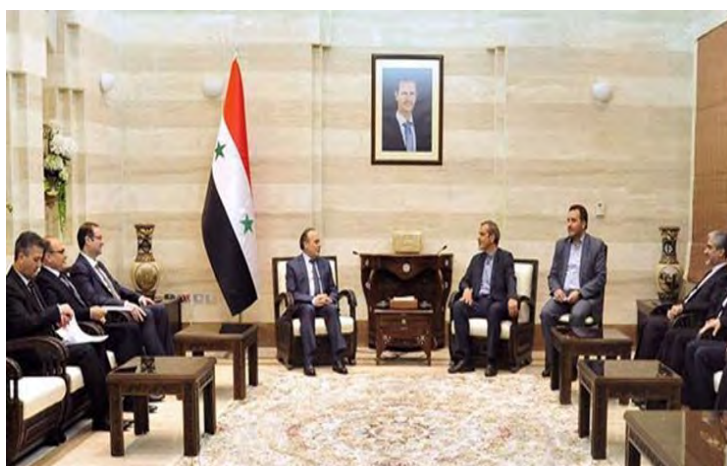
התייעצויות סביב המצב בסוריה התקיימו גם בין שרי החוץ של רוסיה, תורכיה ואיראן, שנפגשו בשולי עצרת האו"ם בניו-יורק.

עלי שמח'אני (פארס, 27 בספטמבר 2018)

◀ עלי-אכבר ולאיתי (Ali Akbar Velayati), יועצו לעניינים בינלאומיים של מנהיג איראן, הזהיר בפגישה עם משלחת אקדמית מסוריה מפני ניסיונות "אמריקאים וציונים" לפצל את סוריה, כפי שעשו במקומות אחרים באזור, והצהיר, כי "חזית ההתנגדות" לא תאפשר לנתק אף חלק מאדמת סוריה. ולאיתי ציין, כי איראן תישאר בסוריה כל עוד ממשלת סוריה תתמוך בכך ועד שתובטח עצמאותה של סוריה באופן מלא (תסנים, 29 בספטמבר 2018).

◀ משלחת כלכלית איראנית בראשות חסן דאנאא'יפר (Hassan Danaeifar), יועץ הסגן הראשון של נשיא איראן ויו"ר הוועדה לפיתוח קשרים כלכליים בין איראן לסוריה ולעיראק, נפגשה עם ראש ממשלת סוריה, עמאד ח'מיס. בפגישה ביקש ח'מיס מחברות איראניות להשקיע בסוריה. המשלחת האיראנית דנה עם נציגי סוריה בתוכניות להשקעות משותפות בין סוחרים משתי המדינות ובפיתוח מנגנונים, שיאפשרו להרחיב את היקף המסחר ביניהן (פארס, 25 בספטמבר 2018).

פגישת משלחת כלכלית איראנית עם ראש ממשלת סוריה (פארס, 25 בספטמבר 2018)

- ◀ במקביל לביקור המשלחת הכלכלית האיראנית בסוריה, השתתפו 14 חברות איראניות גדולות מתחומי הבינוי, האנרגיה, התקשורת והפטרוכימיה בתערוכה בינלאומית לשיקום סוריה, שהתקיימה ב-2-6 באוקטובר 2018 בדמשק (אירן"א, 2 באוקטובר 2018). השתתפות החברות האיראניות בתערוכה מהווה עדות נוספת למאמץ האיראני להשתלב במאמצי השיקום הכלכלי של סוריה בתום מלחמת האזרחים.
- ◀ שר החשמל הסורי, מחמד זהיר ח'רבוטלי (Mohammad Zuhair Kharboutli), קיים בסוף ספטמבר 2018 ביקור בטהראן, במהלכו חתמו שתי המדינות על הסכם לשיתוף פעולה בתחום החשמל הכולל הקמת תחנת כוח על-ידי איראן באללאד'קיה בהספק של 540 מגה וואט. הוא ציין, כי פרויקט תחנת הכוח הוא חשוב ואסטרטגי למערכת החשמל בסוריה, בעיקר באזור החוף, וכי השלמת הפרויקט צפויה בתוך שלוש שנים (סאנ"א, 28 בספטמבר 2018).

שר החשמל הסורי (משמאל) בטהראן (סאנ"א, 28 בספטמבר 2018)

המעורבות האיראנית בעיראק

- ◀ אתר החדשות העיראקי אלע'ד פרס דיווח, כי מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, קאסם סלימאני, הזהיר לאחרונה את ארה"ב לבל תנסה לפגוע במיליציות השיעיות בעיראק. עפ"י דיווח זה, שצוטט על-ידי אמצעי תקשורת איראנים, אמר סלימאני, כי "שערי הגיהנום" ייפתחו בפני ארה"ב, אם זו תנסה לתקוף את המיליציות השיעיות (אלחשד אלשעבי) ואת כוחות ההתנגדות האסלאמית בעיראק (כיהאן, 25 בספטמבר 2018).
- ◀ אתר החדשות האיראני פרארו העריך (29 בספטמבר 2018), כי העימות בין איראן וארה"ב על אדמת עיראק גבר בחודשים האחרונים ונכנס לשלב חדש. המומחה לענייני המזרח התיכון חסן האניזאדה (Hassan Hanizadeh), אמר בריאיון לאתר, כי ארה"ב וערב הסעודית ניסו לייצר אווירה אנטי-איראנית בעיראק, אך בניגוד לציפיותיהן, הדבר לא קרה והן הגיעו למסקנה, שאין באפשרותן לסגור את שערי עיראק בפני איראן. ארה"ב מנסה, לדבריו, לנצל את קשריה עם מפלגת הבעת' העיראקית כדי לבלום את השפעת איראן בעיראק ולבודד אותה, אך היא מתקשה לעשות זאת משום שלרוב העיראקים יש קשר מיוחד לאיראן. הפרשן האיראני

ציין, כי כל פגיעה בביטחונה של עיראק עלולה לאיים על ביטחונה הלאומי של איראן לנוכח מעמדה בעיראק והגבול הארוך בין שתי המדינות. בשבוע שעבר רשמה לעצמה איראן הישג במאמציה להבטיח, כי הממשלה החדשה בעיראק תפעל בהתאם לאינטרסים שלה, לאחר שמלאכת הרכבת הממשלה הוטלה רשמית על עאדל עבד אלמהדי, שכיהן בעבר כסגן הנשיא וכשר האוצר והנפט וכחבר ב"מועצה האסלאמית העליונה של עיראק" המקורבת לאיראן.

◀ נשיא איראן, חסן רוחאני; דובר משרד החוץ האיראני, בהראם קאסמי (Bahram Qasemi); ושגריר איראן בעיראק, אירג' מסג'די (Iraj Masjedi), בירכו על בחירתו של ברהאם צאלח (Barham Salih), כנשיא עיראק. הם איחלו לנשיא הנבחר הצלחה בתפקיד והביעו תקווה, כי היחסים הידידותיים בין איראן ועיראק יתרחבו עוד יותר בתקופת נשיאותו (מהר, 3 באוקטובר 2018).

◀ סגן שר המדע האיראני לעניינים בינלאומיים, חסין סאלאר-אמלי (Hossain Salar Amoli), נפגש ב-29 בספטמבר 2018 עם אנשי שגרירות עיראק בטהראן, ובהם נספח התרבות העיראקי, יאסר עבד אלזהרא אלחג'אג' (Yasser Abdul Zahra al-Hajjaj). בפגישה דן סגן השר בהרחבת שיתוף הפעולה המדעי והאקדמי בין שתי המדינות, ובכלל זה בכוונת איראן להקים אוניברסיטאות בעיראק ופארקים טכנולוגיים ומדעיים משותפים. נספח תרבות העיראקי הדגיש את רצונה של ארצו בהרחבת שיתוף הפעולה המדעי בין איראן ועיראק ובהגדלת מספר הסטודנטים העיראקים הלומדים באוניברסיטאות איראניות (אירנ"א, 29 בספטמבר 2018).

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

◀ היועץ לעניינים בינלאומיים של יו"ר המג'לס, חסין אמיר עבדאללהיאן (Hossein Amir Abdollahian), בירך את זיאד נח'אלה על בחירתו כמנהיג החדש של תנועת הג'האד האסלאמי בפלסטין. נח'אלה נבחר כמזכ"ל התנועה במקום רמז'אן שלח, שלקה באירוע מוחי לפני מספר חודשים. עבדאללהיאן הדגיש, כי איראן תמשיך בתמיכתה בעם הפלסטיני ובהתנגדות הפלסטינית עד ל"שחרור ירושלים" (פארס, 30 בספטמבר 2018).